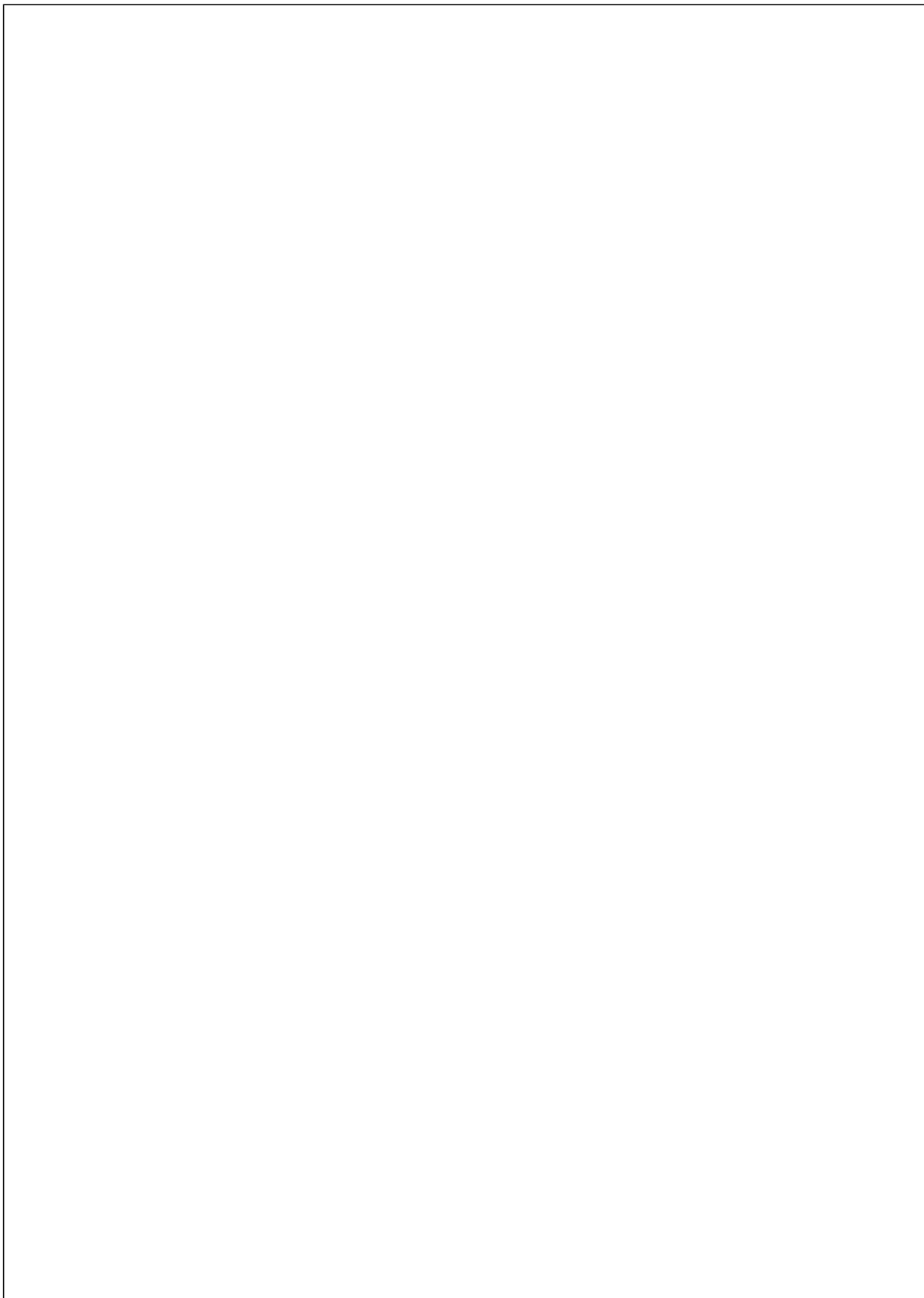

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/214722,Przedstawiciele-Instytutu-Pamieci-Narodowej-uczili-pamiec-ofiar-zbrodni-w-Hucie.html>
27.02.2026, 00:16

Przedstawiciele Instytutu Pamięci Narodowej uczcili pamięć ofiar zbrodni w Hucie Pieniackiej – Ukraina, 28 lutego 2025

Dzisiaj, w 81. rocznicę jednej z najokrutniejszych zbrodni dokonanej na ludności polskiej, przedstawiciele Instytutu Pamięci Narodowej na czele z dr. hab. Karolem Polejowskim, zastępcą prezesa IPN i dr. hab. Dariuszem Iwaneczko, dyrektorem Oddziału IPN w Rzeszowie, złożyli wieńce przy pomniku ofiar zbrodni w Hucie Pieniackiej oraz zapalili znicze na wiejskim cmentarzu, który jest jedyną materialną pozostałością po doszczętnie zniszczonej wsi.

[Huta Pieniacka](#) [Ludobójstwo](#) [Zbrodnia Wołyńska](#)

28.02

Więcej: [Oddaliśmy hołd ofiarom zbrodni w Hucie Pieniackiej – Ukraina, Warszawa 28 lutego 2025 r.](#)

28 lutego 1944 r. doszło do jednego z najbardziej brutalnych mordów na ludności polskiej, który został dokonany rękami Ukraińców z 14. Dywizji Grenadierów SS Galizien, Ukraińskiej Policji Pomocniczej oraz oddziałów OUN-UPA. W dniu masakry oddziały SS, ukraińscy kolaboranci i chłopcy otoczyli Hutę Pieniacką. Mieszkańców spędzono do centrum miejscowości, gdzie dokonano selekcji – mężczyzn zabijano na miejscu. Następnie ludność cywilną, w tym kobiety, dzieci i starców, palono żywcem w stodołach, rozstrzeliwano lub mordowano przy użyciu broni białej. Cała wieś została spalona i doszczętnie zniszczona, a dobytek rozkradzony. Szacuje się, że w masakrze zginęło ok. 850 osób.

Po wojnie Huta Pieniacka nie została odbudowana. W 2005 r. staraniem bliskich ofiar Zbrodni w Hucie Pieniackiej oraz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa na miejscu tragedii stanął pomnik upamiętniający pomordowanych. W 2008 r. zarejestrowano Stowarzyszenie Huta Pieniacka. Z inicjatywy jego członków uporządkowany został teren cmentarza wiejskiego w Hucie Pieniackiej, a kilkanaście ocalałych nagrobków zostało poddanych renowacji i konserwacji.

Zbrodnia Wołyńska

Skoordynowana akcja mordowania Polaków przez ukraińskich nacjonalistów rozpoczęła się 11 lipca 1943 r., w dniu, który później został nazwany krwawą niedzielą. Oddziały UPA zaatakowały w 99. miejscach. Polskie wsie były otaczane, mieszkańcy mordowani, dobytek rozkradzany, a zabudowania palone. W lipcu celem ukraińskich napadów stało się ponad 500 skupisk polskiej ludności – wsi i osad. W kolejnych miesiącach ataki trwały z różnym natężeniem. Ich kolejne nasilenie miało miejsce na początku 1944 r., kiedy nastąpił odwrót wojsk niemieckich z frontu wschodniego.

W ramach kolejnych kroków podejmowanych przez Ukraińców akcja mordowania Polaków została rozszerzona w rejon Lwowa i na teren Podola, które w poprzednich latach nie były dotknięte rzezią. Powstawanie polskich oddziałów samoobrony i dużych oddziałów polskiego podziemia

niepodległościowego oraz nadejście Armii Czerwonej przerwało falę zbrodni na Polakach.

Według ustaleń historyków w latach 1943–1945 z rąk ukraińskich nacjonalistów zginęło ogółem od 100 do 120 000 Polaków. Ofiarami mordów byli również, w dużo mniejszej skali, Rosjanie, Ukraińcy, Żydzi, Ormianie, Czesi i przedstawiciele innych narodowości zamieszkujących Wołyń. Kolejne setki tysięcy zostało zmuszone do ucieczki i straciło cały dobytek i dorobek pokoleń. Około 1500 skupisk polskiej ludności zostało starte z powierzchni ziemi i nigdy nie zostało odbudowane.

W świetle prawodawstwa międzynarodowego, mordy popełnione przez Ukraińców głównie na Polakach kwalifikowane są jako ludobójstwo. Dla upamiętnienia ofiar Zbrodni Wołyńskiej i innych mordów dokonanych na obywatelach II Rzeczypospolitej przez ukraińskich nacjonalistów w czasie II wojny światowej 22 lipca 2016 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił 11 lipca Narodowym Dniem Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej.

Instytut Pamięci Narodowej gromadzi informacje o osobach pomordowanych w [Bazie Ofiar Zbrodni Wołyńskiej](#). Integralną częścią projektu jest interaktywna mapa zbrodni, na której oznaczono miejsca śmierci powiązane z danymi ofiar i faktami opisanymi w bazie.

Wydawnictwa IPN poświęcone Zbrodni Wołyńskiej:

- [Dokumenty zbrodni wołyńskiej t. 2, oprac. Edward Gigilewicz, Leon Popek, Paweł Sokołowski, Tadeusz Zych, IPN, Muzeum - Zamek Tarnowskich w Tarnobrzegu, Warszawa-Lublin-Tarnobrzeg 2024](#)
- [Dokumenty zbrodni wołyńskiej tom 1, oprac. Edward Gigilewicz, Leon Popek, Paweł Sokołowski, Tadeusz Zych, IPN, Muzeum - Zamek Tarnowskich w Tarnobrzegu, Warszawa-Lublin-Tarnobrzeg 2023](#)
- [Ocaleni z ludobójstwa. Wspomnienia Polaków z Wołynia, wprowadzenie, wybór i opracowanie Joanna Karbarz-Wilińska, Bartosz Januszewski, Gdańsk-Warszawa 2023](#)
- [Tomasz Turejko, Zbrodnia wołyńska w świetle prawa międzynarodowego, Warszawa 2023](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 7-8/2023 – Wołyń. 80. rocznica](#) [do pobrania]

Materiały IPN poświęcone Zbrodni Wołyńskiej:

- [\[TEKST + AUDIO + VIDEO\] 80. rocznica zbrodni w Hucie Pieniackiej](#)
- [81 lat od zbrodni w Hucie Pieniackiej. Michał Nowak gościem cyklu „Historia toczy się dziś”](#)
- [Śledztwo OKŚZpNP w Krakowie w sprawie zbrodni w Hucie Pieniackiej](#)
- [„Skrawek piekła”. Zbrodnia w Hucie Pieniackiej](#)
- [Obchody 80. rocznicy zbrodni na ludności polskiej w Hucie Pieniackiej](#)
- [Archiwum Pełne Pamięci: Zbrodnia w Hucie Pieniackiej](#)
- [\[TEKST + AUDIO\] 80. rocznica Zbrodni Wołyńskiej](#)
- Portal IPN <https://zbrodniawolynska.pl/> [PL] <https://volhyniamassacre.eu/> [ENG] <https://wolynskijzloczyn.eu/> [UKR]
- [Sąsiedzka krew. Ludobójstwo wołyńsko-galicyskie 1943–1945 PL/EN](#) – wystawa przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji w Lublinie przedstawia podstawowe informacje na temat zbrodni dokonanej na Polakach w 1943 r. przez ukraińskich nacjonalistów na Wołyniu i w Galicji

Wschodniej.

Kontakt dla mediów:

Rzecznik Prasowy IPN – Dyrektor Biura:

dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala